

dens vi forhandle den følgende paa Dagsordenen opførte Sag.

Man gik altsaa over til:

Første Behandling af „Udkast til Lov angaaende Islands Finantssvæsen.“
(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 1241 ff.)

C. B. Nyholm: Jeg skal begynde med at udtale min Anerkendelse af den Maade, hvorpaa Regjeringen i denne Sag har stillet sig overfor Island, og jeg nærer det Haab, at skjøndt Island ikke har Repræsentanter i denne Forsamling, vil denne dog ikke vige tilbage for at følge det af Regjeringen givne Exempel. Vi vide Alle, i hvor lang en Arrække Ordningen af Islands Forhold eller rettere den Mangel paa Ordning af disse Forhold, der har fundet Sted, har givet Anledning, om ikke til egentlig Ufred, saa dog til Misfornøielse og til at sætte ondt Blod paa begge Sider, paa Island og herne, og jeg antager, at Alle ville mødes i Dnsflet om snarest muligt at faae en Ende herpaa og underskrive Regjeringens Ord, naar den udtaler, at det vil være af ligestor Vigtighed for Kongeriget og for Island her at komme til en tilfredsstillende Ordning. — Jeg skal ikke her ved første Behandling fordybe mig i en nærmere Undersøgelse om hvorvidt det fra det retlige Standpunkt kan forsvares at give netop den Sum, som her er foreslaet, navnlig fordi jeg mener, at det overhovedet ikke er fra det strengt retlige Standpunkt, at vi skulle bedømme disse Forhold. Jeg troer, at det rette Standpunkt i denne Sag er angivet af den kongelige Commissarius ved Althinget, naar han udtaler det Haab, at Rigsdagen ved den endelige Dpgjørelse af det tidligere finantssielle Mellemværende mellem Statskassen og Island vil vise den Høimodighed imod dette, som altid kommer sig den Stærkere ligeoverfor den Svagere og Trængende, og foretrække at lade Island, naar det nu skal begynde sin egen Husholdning, blive udstyret hertil saaledes, at det ikke behøver at begynde med Underbalance. — Jeg troer, at den kongelige Commissarius her har begrundet det rette Standpunkt, hvorfra denne Sag bør sees.

Det er muligt, at der her i Salen gives forskjellige Medlemmer, som, paavirkede af forskjellige mindre vel overveiede Ytringer af enkelte Islændere, deels paa Althinget, deels i Pressen, kunne nære en vis Villie og mene, at man overhovedet ikke bør gaae videre overfor Island end saavidt, som den strenge Ret tilliger. Det er muligt, at saadanne Synsmaader gjøre sig gjældende her i Salen, men jeg vil dog bede ærede Medlemmer vel at overveie, om det er retfærdigt og klogt at give efter for slige Stemninger. Lad os for det Første, idet vi see bort fra, hvad enkelte Islændere kunne have ytret, ffrevet eller tænkt i denne Sag, ikke glemme, i hvor stor en Gjæld ikke blot vi, ikke blot Norden, men overhovedet hele den civiliserede Verden staaer til Island, det Island, som har bevaret vort gamle Tungemaal i den meest uforandrede Skikkelse og dertigennem bevaret vore gamle Sagn og Sagnæer, der deels i deres oprindelige Skikkelse, deels ved Bearbejdelser i vore Dage have bidraget saa mægtigt til at styrke vor Selvbevidsthed og fremme vor Nationalitetsfølelse. Det er en gammel Gjæld, som skjøndt ganske vist immateriel derfor ikke er uden Værdi. Lad os ikke glemme, at vi ogsaa paa en vis Maade fra et materielt Standpunkt staae i Gjæld til Island; lad os ikke glemme, i hvor lang en Arrække Island har lidt under det gamle Monopolsystem, hvor betydelige Capitaler der saaledes ad Omveie ere komne Moderlandet til Gode og undtagne Island. Jeg nævner selvfølgelig ikke dette, fordi jeg vil badle, at det er fteet i sin Tid; thi det er et Misgreb, som vor Colonialbestyrelse har deelt med Datidens, og jeg nævner det endnu mindre, fordi jeg vil give de Islændere Medhold, der have meent, at man paa denne Betragtning kunde støtte et virkeligt Retstraw — det er langt fra min Tante — men jeg troer, at denne Betragtning paa Billighedens Vægtstaaal har en ikke ganske ringe Vægt. Lad os ikke miskjende hele Situationen, som den foreligger. Det er klart nok, at vi kunne ikke modsætte os den Stromning, der paa Island fører hen mod Selvregjering. Det er Noget, vi som andre Stater maae bote os for. Mægtigere Stater end Danmark have indrømmet deres